

TOWARDS MULTILINGUAL EDUCATION. BASQUE EDUCATIONAL RESEARCH FROM AN INTERNATIONAL PERSPECTIVE

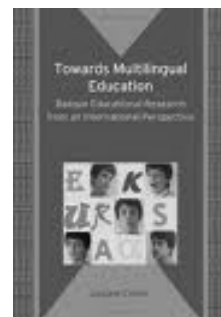
Jasone Cenoz
Multilingual Matters, 271 or.
Bristol, 2009

Aspalditik ezagutzen dugu Jasone Cenozen lana eleaniztasunaz eta hizkuntzen irakaskuntzaz. EHUKo Ingeles Filologia arlotik lehenik, eta Hezkuntza Zientzien fakultatetik gaur egun, langai hauen gainean nazioarteari begira gehien ikertu duen ikertzaileetako bat da. *International Journal of Multilingualism* aldizkariako editore denak Euskal Herriko hezkuntza eleaniztunaren lekukotza eraman du nazioarteko foro esanguratsuenetara. Liburu honetan topiko horri buruzko ikerketa bildu eta nazioarteko eragileen begirako harilkatze-lan bikaina egin du.

Ezaguna da gure artean Euskal Herriko hizkuntz hezkuntzaren gainean dagoen jakin-mina nazioartean. Batzuei euskara biziberritzeko ahalegina zaie interesgarri; beste batzuentzat eredu elebidunak dira aztergai; atzerriko hizkuntzaren hezkuntza interesatzen zaie bestetsuoi etab. Liburu honek bolumen bakarrean biltzen ditu zenbait diziplinaren baitan egindako ikerlanak. Ez da bilketa-lan hutsa nolana ere, ikuspegi bat, autoretza garbi bat antzeman liteke testuan.

Hezkuntza eleaniztuna ikertu duten ikuspegi guztien arteko osagarritasuna azaleratu du Cenozek bere lanean. Berezi interesgarria gertatzen da eleaniztasuna ulertzeko oinarri soziolinguistikoaren aldarrikapena. Maizegi eleaniztasuna zero-lurren gainetik da goen konstrukto bat legez kontzeptua-

lizatzen da. Liburu honek hemen eta orain koordinatuetan kokatzen du eleaniztasuna, hizkuntza-komunitate bat(zu)en klabeetan ainguratuta. Hor dago bere begirada pertsonala. Ustedut nazioarteari egiten dion ekarpena handia dela, hain zuzen ere, eleaniztasuna ulertzeko modu baten posizionamendua indartzen duelako. Sarritan hezkuntza eleaniztunaz hitz egiten da hiztunaren planora mugatuta, alegia, hiztun eleaniztunak lortzeko tresna gisa. Hezkuntza eleaniztuna xede horietara murrizteak, ordea, ez du zentzurik, eleaniztasun soziala lortzeko tresna ere bada-eta. Ikuspegi hori da gure testuinguruaren indargunea.

1. irudia. *Towards multilingual education. Basque educational research from an international perspective* argitalpenaren azala.

Nazioarteaz hitz egin badugu ere, esan dezadan bertakoentzat ere erabilgarria dela lan hau. Nekez aurkituko dugu bolumen batean hamarkadaz hamarkada EAEko hezkuntzan hizkun-

tzak, hizkuntza-komunitateak eta hiztunak aberasteko egin den ahaleginaren argazki osatuagorik. Hezkuntza eleaniztunak ertz asko ditu, nola ukatu. Horietako bat da ikerketarena, praxian egin dugunaren azterketa kritikoa. Ekintzaila den herri honetan biziki interesgarria da ikerketaren aldarrikapena egitea, elkarrekintzan baitaude biak, bai egiten duguna, bai egiten dugun horren gaineko ikerketa eta gogoeta.

10 kapitulutan banatzen den lan honek 2.ean du, bestalde, proposamenik interesgarriena. Autoreak hezkuntza eleaniztuna ulertzeko moduak *continuum* batean kokatzen ditu. Aldagai linguistikoak, soziolinguistikoak eta hezkuntzazkoak erabiltzen ditu hezkuntza eleaniztunaren termino polisemikoari argitasuna ekartzeko: tresna hau erabilia errazago sailka litezke hezkuntza eleaniztuna ulertzeko eta egiteko modu ezberdinak. Zedarritze hori guztiz pertinentea da egun, bai nazioarteari begira, bai bertako hizkuntz plangintzari begira. Planteamendu aberats eta integratzaileenak zein diren argudiatzeko tresna interesgarria da hau; Ekolinguistikaren terminoak erabiliz, ahalik eta eleaniztasun jasangarrienak bidera daitezten. Liburu honek ongi erantzuten dio konplexutasun horri, ikuspegi global eta etiko horri.

Ikus dezagun nola antolatu diren liburuko kapituluak:

- Lehendabiziko kapituluan (*Why Multilingualism?*) termino nagusiaren eta EAEko hezkuntzaren kokapena eskaintzen digu autoreak.
- Bigarrenean (*Towards a Typology of Multilingual Education*), gorago esan bezala, oso erabilgarria gerta dakigukeen tresna eskaintzen

digu, hezkuntza eleaniztuna sailkatzeko bidea.

- Hirugarren kapituluan (*Using the Minority Language as the Language of Instruction*) euskarak hezkuntzan duen trataera eta dituen erronka nagusiak azaltzen dizkigu.
- Laugarrenean (*Learning through the Minority Language: Linguistic and Academic Outcomes*), EAEko hezkuntzan lortzen diren hizkuntzen emaitzak ikuspegi kritiko batetik aurkezten zaizkigu.
- Bosgarrenean (*Third Language Learning and Instruction through the Third Language*) eta seigarrenean (*Learning English and Learning through English*) ingelesaren trataera eta ikerketen emaitza nagusiak erakusten zaizkigu.
- Zazpigarren kapituluan (*The Influence of Bilingualism on L3*) Cenozek bere doktore-tesian aztergai izan zuen gaia aurkezten digu, elebitasunaren eragina 3. hizkuntza ikasterakoan.
- Zortzigarren kapituluan (*Identities and Attitudes*) identitatea eta jarreari buruzko ikerlanak aztertzen ditu.
- Bederatzigarren kapituluak (*The Age Factor in Bilingual and Multilingual Education*) adinaren faktoreak hezkuntza eleaniztunean duen eragina du aztergai.
- Azken aurreko kapitulua (*Bilingual and Multilingual Education at the University*) unibertsitateaz eta helduen hizkuntz irakaskuntzaz arduratzen da.
- Azkenik (*Conclusions and Future Perspectives*), etorkizuneko erronkak eta ikerlerroak laburbiltzen ditu Cenozek.

Laburbilduz, lan honetan balioan jartzen da, beraz, hezkuntzan egindako ekarpena testuinguru soziolinguistikoaren argitan, bere balio soziala azpimarratuz. Liburuaren azalak iradokitzen dizkigu irakurleak bertan aurkituko dituen bi dohai nagusiak: hezkuntza eleaniztunaren gaineko ikerketaren ikuspegi holistikoa eta ikertzailearen sintesi pertsonala.

Azaleko irudian puzzle moduko bat ageri zaigu, mutiko baten aurpegi eta letra mota ezberdinak tartekatuta. Nola mutikoaren aurpegierak hala hizkiak aniztasuna iradokitzen digute. Bestetik, mutikoa ez da edozein modelo, autorearen bizitzan pertsona garrantzi-

tsua baizik. Liburu hau ez da edozein liburu, autorearen bizitzan gaixoaldi luze baten bidelaguna baizik.

Nekez topatuko dugu prosa zientifikoan idatzitako liburu batean norberaren sendagileei egindako eskertza. Horixe da liburu honetan duguna, ordea. Bi poz batzen dira honetan, bata profesionala, bestea pertsonala. Nolabaiteko bi isurien batura ematen da bertan, ikertzeko grina, jakin-mina, eta bizitzeko modu bat. Kasu-ikerketak eman die lotura bi unibertso horiei. Liburu hau da horren lekuko.

Nekane Goikoetxea